

ДОРОГАМИ ПАМ'ЯТІ

Автор - Таратуга Євгенія, член гуртка «Літературне краєзнавство»,

учениця 10 класу Миколаївської ЗОШ І-ІІІ ступенів

Зачепилівського району Харківської області

Керівник: Чуб Тамара Миколаївна, вчитель Миколаївської ЗОШ І-ІІІ ступенів,

керівник гуртка «Літературне краєзнавство»

Навчаючись у 10 класі, я не тільки захоплююсь малюванням та спортом, музикою та комп'ютером. Замислююся над вибором життєвого шляху, намагаюся добре вчитися, бо це – запорука здійснення моєї мрії, вибору майбутньої професії. А з навчальних предметів найбільше люблю історію та літературу, бо вони допомагають не лише оволодіти знаннями, а й показати силу духу людини, нашого народу у складній ситуації. Про це я дізнаюся з книг, фільмів, документів. Бо пам'ять про війну живе: у братських могилах і обелісках, позовклих фотографіях та сімейних реліквіях, спогадах ще живих свідків тих воєнних літ та родинних переказах. Так і має бути: з нашої поваги і пам'яті про своїх рідних виростає пам'ять про ціле покоління українців, тих, хто в роки Великої Вітчизняної війни воював на фронті, діяв у партизанських загонах та підпільних організаціях, страждав за колючим дротом концтаборів, шив для бійців одяг, випускав танки і зброю, тих, хто просто чекав – чоловіків, коханих – з фронту, знаючи, що це чекання додає солдатам сил, зігріває душу...

Про це я думаю, слухаючи розповідь моєї бабусі про її батька, а мого прадідуся. Прийшовши до неї у гості, я випадково серед різних документів натрапила на посвідчення інваліда війни ІІ групи. На фото – незнайоме обличчя, на посвідченні – ім'я: Соларьов Степан Іванович, дата народження – 10 січня 1908 року. На моє запитання бабуся відповіла, що це мій прадідусь, який помер незадовго до мого народження, тому і не пам'ятаю я його. Я умовила бабусю хоч трохи розповісти мені про нього.

Народився Соларьов Степан Іванович у селі Леонтівка Суджанського району Курської області. Всього зазнав у молодості – голоду і тяжкої праці, революції і колективізації. Одружився з Марією Дмитрівною Середенко, вдвох виростили п'ятьох дітей – Марію, Миколку, Валю, Ліду та Володимира. А працював прадід у колгоспі столяром. Золоті мав руки, ніколи нікому не відмовляв у допомозі. Та мирне життя перервала війна. Степан Іванович з перших днів війни пішов до військкомату (і його бойовий шлях був довгим та закінчився 1945 року в Берліні). Тоді ж, в 41-у, зазнав і гіркоту поразки, коли доводилося відступати від Москви до Нижнього Новгорода, і поранення, і лікування в шпиталі в місті Йошкар – Ола. Поки вилікувався, радянські війська перейшли у наступ. Свою частину не догнав, тож продовжував воювати в іншій, з якою дійшов до Курська. Рідні місця, здається, якби можна було – на крилах линув би до дружини, дітей ... - та не можна: війна. Воював він у розвідці, і одного разу разом з товаришем був на завданні в селі Долгоруково. Не знали воїни, що за ними стежить, вдало замаскувавшись, ворожий снайпер, аж раптом побратим, застогнавши, схопився за груди. Рана була

смертельною, і Степан продовжував шлях один. Зрозумівши, що із захопленого фашистами села йому не вибратися, чоловік ризикнув: постукав до якоїсь хати. Мабуть, народився в сорочці: господиня хати переодягла його в цивільний одяг, намазала його тіло якоюсь маззю. Дуже скоро на тому місці був сип, рана. І коли до хати зайшли фашисти, жінка сказала, що це її хворий брат і підходити до нього не можна, бо хвороба заразна. Так і зберегла йому життя, а коли почав дякувати, відмахнулася: « Може, і мого Іванка хтось отак порятує, дай Боже...» ... А потім знову фронтові дороги, завдання, бої... Під Києвом - знову поранення, знову госпіталь. А взагалі, поки визволяли Україну, Степан Іванович 4 рази був поранений. Потім сміявся: « Щаслива все ж моя сорочка, в якій народився, не зітліла від солдатського поту. Куди мене тільки не вціляло: і в ногу, і в руку, і в груди, навіть в щелепі куля лишилася – весь пошматований, а живу!» Вберегтись від смерті, може, ще допомагало й те, що свої наркомовські 100 грамів не вживав, а солдати вживали й іноді йшли на безглузду смерть.

З боями Соларьов Степан Іванович пройшов усю Україну, Білорусію, Польщу і Перемогу зустрів у Берліні. За мужність і героїзм, проявлені в боях, отримав багато бойових нагород – медалей і орден Великої Вітчизняної війни. Повернувшись до рідного села, до самої пенсії, і навіть після неї ще 12 років працював столяром. У 1985 році переїхав жити до своєї доньки, а моєї бабусі, в Олександрівку. І ще 10 років, маючи вже такий поважний вік, намагався допомагати по господарству, столярував, щось усе лагодив, майстрував. « Не можу без роботи,» - говорив. Похований в селі Олександрівка.

...Слухаючи бабусю, я думала: як жаль, що я не знала свого дідуся. Він би багато розповів мені цікавого. А ще я впевнена: поки Україна матиме таких працюючих, чесних, сміливих синів і дочок, як мій прадідусь, вона непереможна.